

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Силабус курсу
«Соціальна педагогіка»

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 4,0; годин - 120; змістовних модулів - 3
Семестр, Рік	6 / 3
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Куделіна Світлана Борисівна, старший викладач кафедри економічної та соціальної географії і туризму
E-mail:	laboratorygis@ukr.net
Робоче місце	кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: 1 год. Онлайн-консультації: ZOOM

КОМУНІКАЦІЯ

Заняття в аудиторії за розкладом. В позааудиторний час студенти можуть поставити питання під час консультації. Інші види комунікації: очна та онлайн консультації за розкладом.

e-mail: laboratorygis@ukr.net

телефон:

соціальні мережі:

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ (місце даної дисципліни в програмі навчання; мета курсу; тематика)

Предмет вивчення дисципліни є напрями соціально-педагогічної діяльності, специфіка роботи з різними категоріями дітей та молоді у закладах шкільної та позашкільної освіти, засоби реалізації соціально-педагогічної підтримки різного типу.

Пререквізити курсу: Навчальна дисципліна «Соціальна педагогіка» є складовою частиною блоку вибіркових дисциплін циклу, що складають зміст психолого-педагогічної підготовки та базується на знаннях з курсів: «Історія педагогіки», «Педагогіка», «Методика виховної роботи», «Загальна та вікова психологія», «Політологія», «Етика та естетика», «Валеологія та моніторинг здоров'я школяра. Оволодіння теоретичними основами, вміннями і навичками організації освітнього процесу в закладах середньої освіти є підґрунтям для проходження здобувачами вищої освіти педагогічної практики.

Мета курсу - професійно- педагогічна підготовка студентів до здійснення соціально-виховної роботи у закладах шкільної та позашкільної освіти, соціально-педагогічної підтримки різного типу та соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями дітей та молоді.

Завдання дисципліни полягає в ознайомленні з основними категоріями соціальної педагогіки, напрями соціально-педагогічної діяльності; актуалізації знань студентів у галузі соціології, психології й педагогіки з проблем соціалізації й виховання особистості; формуванні у студентів цілісного уявлення про фактори й закономірності соціального розвитку дитини; розкритті основних теоретичні положень соціально- педагогічної діяльності; сприянні розумінню специфіки соціально- педагогічної роботи з різними категоріями дітей та молоді; наданні чіткого уявлення про основні форми й методи соціально-педагогічної роботи; формуванні емоційно позитивного ставлення до подальшої професійної діяльності.

Очікувані результати. Здобувач повинен:

знати :

– сутність теорії і практики соціально-педагогічної роботи, виникнення, становлення і розвитку соціальної педагогіки як галузі інтегрованих знань;

- предмет соціальної педагогіки і її головні функції;
- специфіку соціалізації як соціально-педагогічного явища, особливості її чинників;
- різні форми соціально-педагогічного впливу на особистість;
- специфіку формування відносин в соціально-виховному середовищі;
- методи, засоби і організаційні форми соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю, основи методики соціального виховання;
- основи соціально-педагогічної віктимології;
- вітчизняний та світовий досвід соціально-педагогічної діяльності.

вміти:

- забезпечувати доцільне соціально-педагогічне втручання в процес соціалізації дітей, підлітків, молоді;
- надавати допомогу сім'ї і традиційним інститутам виховання, виконуючи роль посередницької ланки між ними та особистістю;
- збирати, аналізувати, систематизувати інформацію про соціальні проблеми дітей, молоді, прогнозувати напрям їх продуктивної діяльності;
- здійснювати педагогічне керівництво процесом соціального виховання у сім'ї, замість проживання, у виховних організаціях;
- здійснювати корекційний вплив на дітей та молодь, які знаходяться у кризових станах та конфліктних ситуаціях.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (40 год.) та лабораторних занять (34 год.), організації самостійної роботи студентів (46 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекціях та лабораторних заняттях, але значна частина покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація презентації з картами, графіками та фото); практичні (практичні роботи, семінарські заняття); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи соціальної педагогіки

Тема 1. Соціальна педагогіка: предмет, завдання, функції

Тема 2. Парадигми розвитку та базові теорії соціальної педагогіки

Тема 3. Теоретичні засади соціального виховання

Тема 4. Педагогічна культура й педагогічна майстерність соціального педагога/працівника, його професійний портрет

Змістовий модуль 2. Середовище і формування особистості.

Тема 5. Соціально-виховне середовище. Проблеми взаємодії і життєдіяльності суб'єктів соціального виховання

Тема 6. Соціально-педагогічна інфраструктура роботи з дитиною в територіальній громаді.

Тема 7. Сім'я як соціокультурне середовище виховання і розвитку особистості та об'єкт соціально-педагогічної діяльності.

Змістовий модуль 3. Соціально-педагогічна діяльність в системі соціальних інститутів

Тема 8. Соціально-педагогічний захист дитинства та родини: загальні положення.

Тема 9 Соціально-педагогічна робота з дітьми-сиротами та дітьми, які залишилися без батьківського піклування

Тема 10. Інноваційні процеси у соціально-педагогічній діяльності. Соціально-педагогічна діяльність як соціальне управління.

Рекомендована література

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка : схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Безпалько. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 208 с.
2. Бондарчук О. І. Психологія сім'ї: Курс лекцій / О. І. Бондарчук. – К. : Кондор, 2001. – 120 с.
3. Василькова Ю. В. Методика и опыт работы социального педагога : Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Ю. В. Василькова. – М. : Издательский центр «Академия», 2001. – 160 с.
4. Василькова Ю. В., Василькова Т. А. Социальная педагогіка / Ю. В. Василькова, Т. А. Василькова. – М. : Академия, 2002. – 440 с.
5. Волонтери в соціальній роботі : навч. посіб. – К. : Главник, 2006. – 128 с.
6. Коваль Л. Г. Соціальна педагогіка / соціальна робота : Навчальний посібник / Коваль Л. Г., Зверева І. Д., Хлебик С. Р. – К. : ІЗМН, 1997. – 392 с.
7. Мудрик А. В. Введение в социальную педагогику / А. В. Мудрик – М. : МПСИ, 1997. – 568 с.
8. Мустаева Ф. А. Основы социальной педагогики : Учебник для студентов высших педагогических учебных заведений / Ф. А. Мустаева. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Академический проект, 2001. – 416 с.
9. Овчарова Р. В. Справочная книга социального педагога. М. : ТЦ «Сфера», 2001. – 480 с.
10. Основи батьківської компетентності : Навч. посіб. / За ред. І. Д. Зверевої. – К. : Науковий світ, 2006. – 157 с.
11. Оржеховська В. М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх: Навч.-метод. посіб. / В. М. Оржеховська. – К. : ВіАн, 1996. – 352 с.
12. Основы специальной педагогики и психологии / [Трофимова Н. М., Дуванова С. П., Трофимова Н. Б., Пушкина Т. Ф.]. – СПб. : Питер, 2006. – 304 с.
13. Сейко Н. А. Соціальна педагогіка : Курс лекцій / Н. А. Сейко. – Житомир : Житомир. держ. пед. ун-тет, 2002. – 260 с.
14. Социальная педагогіка : Курс лекцій / Под общ. ред. М. А. Галагузовой. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 416 с.
15. Соціальна педагогіка : Підручник / за ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
16. Соціальна робота / соціальна педагогіка : Понятійно-термінологічний словник / За заг. ред. І. Д. Зверевої – К. : Етносфера, 1994. – 87 с.
17. Соціально-педагогічні основи протидії торгівлі людьми та експлуатації дітей: навч.- метод. посібник / за заг. ред. К. Б. Левченко, Л. Г. Ковальчук, О. А. Удалової. – К. 2010. – 314 с.
18. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми трудових мігрантів : Навч.- метод. посібник / за редакцією К. Б. Левченко, І. М. Трубавіної, І. І. Цушка. – К. : ФОП «Чальцев», 2008. – 384 с.
19. Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посіб. / за ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.
20. Тюття Л. Т. Соціальна робота : теорія і практика / Л. Т. Тюття, І. Б. Іванова. – К. : ВМУРОЛ «Україна», 2004. – 408 с.
21. Усвідомлене батьківство як умова повноцінного розвитку дитини та підвищення виховного потенціалу громади / За заг. ред. Г. М. Лактіонової. – К. : Науковий світ, 2004. – 96 с.

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Нарахування балів за відвідування лекційних і лабораторних занять не передбачається. Нарахування бонусних балів не передбачається.

Підсумковий контроль за дисципліною – екзамен. Екзамен отримує студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються у навчальній програмі дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів.

Поточний контроль										Модульний контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2			Змістовий модуль №2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	30	100

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.